การพัฒนาทักษะความสามารถและส่งเสริมโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุเพื่อการพึ่งพาตนเองให้ดำรงอยู่อย่างมีความหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสุรินทร์

Development of Skills and Abilities and Promotion of Employment Opportunities for the Elderly to Enable them to be Meaningfully Self-reliant in the Border Areas of Surin Province

สุรีย์ฉาย สุคันธรัต[1*], ศรัญญา นาเหนือ[2], วันชัย สุขตาม[3],
จิรายุ ทรัพย์สิน[4] และสิริพัฒถ์ ลาภจิตร[5]
Sureechai Sukantarat [1*], Saranya Nanua[2], Wanchai Suktam[3]
Jirayu Subsin[4] and Siriphat Lapchit[5]

Received : September 9, 2024; **Revised :** September 11, 2024; **Accepted :** September 14, 2024

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะความสามารถและส่งเสริมโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุเพื่อการพึ่งพาตนเองให้ดำรงอยู่อย่างมีความหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์1.เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถในการทำงานของผู้สูงอายุตามความเหมาะสม 2 เพื่อเป็นแนวทางการสร้างโอกาสพึ่งพาตนเองให้ดำรงอยู่อย่างมีความหมาย เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพแนวชาติพันธุ์

[1-2]คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Management Science, Surindra Rajabhat University, Thailand.

[3-5]คณะมนุษยศาสตรและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Humanities and Social Science, Surindra Rajabhat University, Thailand.

* Corresponding Author : sureechai1961.sukan@gmail.com

Citation : Sukantarat, S., Nanua, S., Suktam, W., Subsin, J. & Lapchit, L. (2024). Development of Skills and Abilities and Promotion of Employment Opportunities for the Elderly to Enable them to be Meaningfully Self-reliant in the Border Areas of Surin Province. **Journal of Local Governance and Innovation.** 8(3) : 129-142; DOI : https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.55

วรรณนาและผสมผสานเชิงปริมาณ จากการเก็บข้อมูลพื้นที่ชายแดนอำเภอกาบเชิงเป็นหลัก ร่วมกับอำเภอบัวเชด อำเภอพนมดงรักและอำเภอสังขะ ด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างเจาะจงผู้สูงอายุ และหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร่วมด้วย นำมาสังเคราะห์หาแนวทางตามวัตถุประสงค์โดยการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุมีสุขภาพดีสามารถทำงานในกิจวัตรประจำวันได้ ค่าเฉลี่ยที่ 4.33 ในระดับมากพอใจในสุขภาวะของตนปานกลางแม้ว่ามีโรคประจำตัวบ้างไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อความสามารถในการทำงาน ด้านจิตใจ พบว่า ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.69 - 4.33 ในระดับมากนั่นคือผู้สูงอายุมีความสุข สงบมีสมาธิดี มีความพึงพอใจกับตนเอง ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่ามีความพึงพอใจกับชีวิตความเป็นอยู่ในระดับที่มากโดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.67 - 4.43 ด้านเศรษฐกิจ พบว่ายังมีความต้องการที่จะพัฒนาทักษะฝีมือเพื่อสร้างอาชีพ สร้างงานที่เหมาะสมให้กับตัวเองมาก แม้ว่าความต้องการมีรายได้นั้นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพอดีกับค่าใช้จ่าย แต่การเก็บออมนั้นอยู่ในระดับน้อยที่ 2.7 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดเห็นในการสนทนากลุ่มพบว่า ผู้สูงอายุมีจิตใจอ่อนโยน มีใจบุญกุศล เข้าวัดฟังธรรม มีความรักมีเมตตาปรารถนาอยากช่วยเหลือสังคม การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้สูงอายุย่อม ให้โอกาสเขาได้ทำงานพร้อมช่วยสนับสนุนการออมในบั้นปลายชีวิตก็จะทำให้ผู้สูงอายุมีชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย และเป็นข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ควรส่งเสริมตลาดผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุ สร้างเครือข่าย เพื่อการดำรงอยู่อย่างมีความหมายในสังคมและชุมชน

คำสำคัญ (Keywords) : ทักษะความสามารถ, โอกาสการทำงานการพึ่งพาตนเอง, การดำรงอยู่อย่างมีความหมาย

Abstract

This subject research. The development of skills and promotion of work opportunities for the elderly to be self-reliant and live meaningfully in the border area of Surin Province has the following objectives: 1. To develop the skills and work abilities of the elderly as appropriate. 2. To be a guideline for creating opportunities for self-reliance and live meaningfully. This is a qualitative research with an ethnographic approach and a combination of quantitative research. The

Citation : สุรีย์ฉาย สุคันธรัต, ศรัญญา นาเหนือ, วันชัย สุขตาม, จิรายุ ทรัพย์สิน และสิริพัฒณ์ ลาภจิตร. (2567). การพัฒนาทักษะความสามารถและส่งเสริมโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุเพื่อการพึ่งพาตนเองให้ดำรงอยู่อย่างมีความหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสุรินทร์. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.** 8(3) : 129-142; DOI : https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.55

data were collected mainly in the border area of Kab Choeng District, along with Buachet District, Phanom Dong Rak District, and Sangkha District. The data were collected through participatory observation, in-depth interviews with specific samples of the elderly, and the mean and standard deviation were calculated. The results were synthesized to find guidelines according to the objectives through group discussions.

The results found that the elderly were healthy and could do their daily activities. The average value was 4.33 at a high level. They were moderately satisfied with their health, even though they had some chronic diseases, which was not an obstacle to their ability to work. In terms of mind, the average value was between 3.69-4.33 at a high level, meaning that the elderly were happy, peaceful, had good concentration, and were satisfied with themselves. In terms of society and the environment, they were highly satisfied with their lives, with an average value between 3.67-4.43. In terms of economy, they still had a need to develop skills to create a career and create a job that was suitable for them. Although their need for income was at a moderate level, which was just right for their expenses, their savings were low at 2.7, which was lower than the average. This was consistent with the opinions in the group discussions, which found that the elderly were kind-hearted, charitable, went to the temple to listen to the Dhamma, had love and compassion, and wanted to help society. Organizing activities to promote the elderly would give them the opportunity to work and support savings in their later years, which would allow the elderly to live meaningfully. This is a suggestion for future studies. The market for products for the elderly should be promoted, networks should be created, and a meaningful existence in society and the community should be created.

Keywords : Skills, Employment opportunities, Self-reliance, Meaningful living

Citation : Sukantarat, S., Nanua, S., Suktam, W., Subsin, J. & Lapchit, L. (2024). Development of Skills and Abilities and Promotion of Employment Opportunities for the Elderly to Enable them to be Meaningfully Self-reliant in the Border Areas of Surin Province. **Journal of Local Governance and Innovation.** 8(3) : 129-142; DOI : https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.55

บทนำ (Introduction)

ปรากฏการณ์ก้าวผ่านของสังคมผู้สูงอายุเกิดขึ้นทั่วทุกประเทศในโลก โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วในเอเชียนั้นไม่ว่า ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และสิงคโปร์ ต่างมีความพร้อมในการรองรับสังคมผู้สูงอายุอย่างมีแบบแผนทั้งด้านสาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม สำหรับประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมสูงอายุเช่นเดียวกัน โดยในพ.ศ.2564 มีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 20--30 ของประชากรทั้งหมด นั่นคือจำนวนประชากรใน 100 คน มีผู้สูงอายุ 20-30 คน อันแสดงถึงโครงสร้างของประชากรเปลี่ยนแปลงไปมาก ในขณะที่ประเทศไทยยังเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาแต่สัดส่วนของผู้สูงอายุกลับเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งไม่สัมพันธ์กับอัตราการเกิดและอัตราของวัยทำงาน อันเนื่องมาจากครอบครัวในปัจจุบันนิยมมีบุตรคนเดียวมากขึ้น จำนวนประชากรวัยทำงานจึงน้อยลง ส่งผลให้การพัฒนาทางเศรษฐกิจช้าลงด้วย หรืออาจด้วยจากความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ทำให้มีคนอายุยืนยาวมากขึ้นโดยมีอายุเฉลี่ยที่ 75 ปี และมีแนวโน้มถึง 85 ปี ในปี พ.ศ. 2568 สิ่งที่ต้องคำนึงถึงว่าทำอย่างไรประชากรผู้สูงอายุจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมได้อย่างไร และกลุ่มประชากรก่อนวัยผู้สูงอายุ จะมีการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงวัยที่มีคุณภาพได้หรือไม่ รัฐบาลจึงได้เริ่มมีนโยบายเกี่ยวกับผู้สูงอายุอย่างจริงจังขึ้น ได้จัดตั้งกรมกิจการผู้สูงอายุ ขึ้นในปี พ.ศ. 2558 ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมีกลไกขับเคลื่อนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชมรมผู้สูงอายุเป็นแกนหลักในการดำเนินงานในรูปแบบ “หุ้นส่วนในงานพัฒนาผู้สูงอายุ” (กรมกิจการผู้สูงอายุ : online)

จากสภาพสังคมปัจจุบันพบว่าผู้สูงอายุดังกล่าวถูกทอดทิ้งไม่ได้รับมุทิตาจิตเท่าที่ควร หรืออาจกล่าวได้ว่ากระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทย ถูกมองข้ามความหมายและความสำคัญทางเศรษฐกิจ สาธารณสุข และสังคมวัฒนธรรมค่อนข้างน้อย อาจเป็นเพราะอยู่ไกล “ปืนเที่ยง” (หรือไกลหน่วยบริการภาครัฐ) ฉะนั้นการพัฒนาผู้สูงอายุให้มีสุขภาพแข็งแรง เพิ่มพูนเศรษฐกิจ และสนับสนุนสังคมหรือชุมชนสุขภาวะจึงมีน้อยมาก ทำให้ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เข้าไปพึ่งพิงทั้งอาศัยและอบรมจิตใจกันที่วัด บ้างก็ถูกปล่อยละเลยเป็นผู้สูงอายุไร้ญาติขาดมิตรดูแล โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่อยู่ในชนบทห่างไกลตามท้องที่ตะเข็บชายแดน การเข้าถึงบริการสาธารณสุขค่อนข้างยาก

Citation : สุรีย์ฉาย สุคันธรัต, ศรัญญา นาเหนือ, วันชัย สุขตาม, จิรายุ ทรัพย์สิน และสิริพัฒณ์ ลาภจิตร. (2567). การพัฒนาทักษะความสามารถและส่งเสริมโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุเพื่อการพึ่งพาตนเองให้ดำรงอยู่อย่างมีความหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสุรินทร์. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.** 8(3) : 129-142; DOI : https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.55

จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีประชากรผู้สูงอายุช่วง 60-200 ปี อยู่ในอันดับที่ 21จาก 77 จังหวัดทั่วประเทศโดยมีผู้สูงอายุรวม 251,110 คน สถิติ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2565 จากข้อมูลกรมกิจการผู้สูงอายุ (ออนไลน์) และในจำนวนผู้สูงอายุดังกล่าวมีจำนวนผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่บริเวณตะเข็บชายแดนไทย-กัมพูชา จำนวนประมาณ 1 ใน 4 ของจำนวนทั้งหมด ด้วยอาณาบริเวณที่ติดต่อกับประเทศกัมพูชา อันประกอบด้วยอำเภอสังขะ อำเภอบัวเชด อำเภอกาบเชิงและอำเภอพนมดงรัก ซึ่งอยู่ห่างไกลจากตัวจังหวัดมากประชากรผู้สูงอายุในพื้นที่ยังมีความเลื่อมล้ำในการเข้าถึงการบริการของรัฐบาล รวมทั้งประชากรของจังหวัดสุรินทร์มีหลายกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งได้แก่ เขมร ลาว กูย อาศัยอยู่ด้วยกันแบบพหุวัฒนธรรมที่รักใคร่สามัคคีกันดี แต่ก็พบปัญหาสำคัญด้านผู้สูงอายุ คือ ความมั่นคงในคุณภาพชีวิต การเข้าถึงการรักษาพยาบาล ขาดแรงงานท้องถิ่น วัยแรงงานย้ายไปทำงานในเมือง ทิ้งให้ชุมชนมีแต่ผู้สูงอายุอยู่บ้านเลี้ยงหลาน เป็นภาระที่ไม่สามารถไปรวมกลุ่มในการพัฒนาชุมชนได้ ค่าครองชีพสูง ไม่มีอาชีพ ไม่มีรายได้ รายงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์. (2562) ทำให้ผู้สูงอายุเหล่านี้ด้อยคุณค่าในสังคมชีวิตที่เหลืออยู่อย่างไม่มีความหมาย มีความเป็นอยู่ที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้และกลายเป็นภาระทางสังคม

ดังนั้นแนวคิดเกี่ยวกับผู้สูงอายุนระยะแรกได้รับอิทธิพลจากแนวคิดด้านสุขภาพและพฤฒาวิทยา ประกอบกับแนวคิดของค็อกวิล (Cowgill. 1974) เรื่องอิทธิพลของความทันสมัยโดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีทางการแพทย์ ทำให้คนมีชีวิตที่ยืนยาวมากขึ้นประกอบทั้งความสะดวกสบายของเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้วิถีชีวิตคนเปลี่ยนไป หลังจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมเป็นต้นมานั้นทำให้ระบบเศรษฐกิจโลกเปลี่ยนแปลง มีอัตราการย้ายถิ่นฐานเข้ามาทำงานในเมืองมากขึ้นจนทำให้ชนบทเหลือไว้สำหรับผู้สูงอายุ เทคโนโลยีทางเศรษฐกิจนำมาซึ่งอาชีพใหม่สำหรับคนรุ่นใหม่ ความเป็นเมืองทำให้บุตรต้องย้ายเข้ามาทำงานจึงทำให้ต้องแยกกันอยู่กับผู้สูงอายุ ด้วยการศึกษาสมัยใหม่ที่ทำให้ค่านิยมเปลี่ยนไป กระบวนการดังกล่าวส่งผลต่อสถานภาพของผุ้สูงอายุด้อยค่าลงไป ดั่งที่ วิพรรณ ประจวบเหมาะ (2560 : 18-20) กล่าวว่าผู้สูงอายุถูกมองว่าเป็นวัยที่ถดถอยทั้งทางสุขภาพร่างกายและบทบาททางเศรษฐกิจและสังคม เกิดเป็นภาพลักษณ์เชิงลบและอคติต่อผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตามจากสถานการณ์ทางประชากรในประเทศที่พัฒนาแล้ว แสดงให้เห็นว่าประชากรมีอายุยืนยาวขึ้นและแข็งแรงขึ้นแต่กลับไม่มีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจเท่าที่ควร ทำให้เกิดภาระกับระบบสวัสดิการและเสถียรภาพทางการเงินการคลังของ

Citation : Sukantarat, S., Nanua, S., Suktam, W., Subsin, J. & Lapchit, L. (2024). Development of Skills and Abilities and Promotion of Employment Opportunities for the Elderly to Enable them to be Meaningfully Self-reliant in the Border Areas of Surin Province. **Journal of Local Governance and Innovation.** 8(3) : 129-142; DOI : https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.55

ประเทศ ทางแก้คือต้องเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับการสูงอายุ แทนที่จะมองว่าเป็นภาระของสังคมให้มองว่าเป็นประชากรสูงอายุกลุ่มที่มีพลังที่จะร่วมพัฒนาเศรษฐกิจสังคมร่วมกับประชาชนในวัยแรงงาน ความต้องการของผู้สูงอายุแต่ละคนอาจแตกต่างกันไปบ้าง ดังนั้นควรที่จะทำความเข้าใจพื้นฐานชีวิตของผู้สูงอายุที่อยู่ในความดูแล ซึ่งครอบครัวจะมีบทบาทสำคัญยิ่งในเรื่องดังกล่าวนี้ โดยทั่วไปความต้องการของผู้สูงอายุ มี 4 ด้าน เช่น 1) ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน 2) ความต้องการทางด้านจิตใจ ผู้สูงอายุต้องการความรัก การดูแลเอาใจใส่ การยอมรับนับถือ การเข้าใจ การเห็นอกเห็นใจและการให้อภัย 3) ความต้องการทางด้านสังคม ผู้สูงอายุยังต้องการมีกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะเพื่อน การร่วมกิจกรรมทางศาสนา เป็นต้น 4) ความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ ผู้สูงอายุจำเป็นต้องใช้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับตนเอง ช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมและทำบุญ รวมทั้งเป็นค่ารักษาพยาบาลเมื่อยามเจ็บป่วย และการส่งเสริมการออมทุกช่วงวัยของสังคมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย (อนันต์ อนันตกูล.2560)

นนทยา อิทธิชินบัญชร (2559: บทคัดย่อ).ศึกษาเรื่อง แนวทางการสร้างอาชีพเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับผู้สูงอายุในจังหวัดศรีสะเกษ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาศักยภาพและคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุในจังหวัดศรีสะเกษ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างอาชีพเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับผู้สูงอายุในจังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ศักยภาพของผู้สูงอายุในจังหวัดศรีสะเกษ โดยการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inductive Method) พบศักยภาพ ซึ่งผู้สูงอายุในจังหวัดศรีสะเกษ มองเห็นคุณค่าตนเองอยู่ในระดับสูงมาก ในด้สนความภาคภูมิใจในตนเอง มองตนเองในแง่ดี มีความเคารพนับถือตนเอง สำหรับแนวทางในการสร้างอาชีพเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับผู้สูงอายุเพื่อขับเคลื่อนในการนำไปสู่ความสำเร็จ

ในขณะเดียวกันในพื้นที่ชนบท ชายแดนจังหวัดสุรินทร์พบว่า มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นพลังสำคัญให้กับชุมชน แต่ยังขาดการถ่ายทอดองค์ความรู้ ด้วยความไม่สะดวกในการเดินทาง อายุมาก สุขภาพร่างกาย ภาระทางครอบครัว ภูมิปัญญาที่พบดังกล่าว อาทิ ด้านวัฒนธรรม ด้านผ้าไหม ด้านหัตถกรรม ด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการเกษตร ด้านวิสาหกิจชุมชน ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน ดังนั้นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาบูรณาการเพื่อพัฒนาชุมชนชายแดนของจังหวัดสุรินทร์ จึงเป็นประเด็นการพัฒนาที่ดี น่าสนใจ และอยู่บนพื้นฐานของรากเหง้าวิถีชีวิตของผู้สูงอายุในชุนชนอีกด้วย ดังนั้น หากมีการรวมกลุ่มอย่างจริงจัง โดยความร่วมมือของคนในชุมชนหลาย ๆ

Citation : สุรีย์ฉาย สุคันธรัต, ศรัญญา นาเหนือ, วันชัย สุขตาม, จิรายุ ทรัพย์สิน และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). การพัฒนาทักษะความสามารถและส่งเสริมโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุเพื่อการพึ่งพาตนเองให้ดำรงอยู่อย่างมีความหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสุรินทร์. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.** 8(3) : 129-142; DOI : https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.55

วัย มีการบริหารจัดการที่ดีในการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เกิดจากทักษะ ภูมิปัญญาผู้สูงอายุและถ่ายทอดสู่คนวัยแรงงาน เป็นการส่งผลทางบวกต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุเป็นอย่างดี ส่งเสริมการมีอาชีพ มีการจ้างงานในกิจกรรมของผลิตภัณฑ์ชุมชน ผู้คนในแต่ละวัยที่มีส่วนร่วมย่อมสามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองได้ และผู้สูงอายุในพื้นที่ก็สามารถพึ่งพาตนเองทำให้มีคุณภาพชีวิตในช่วยปลายของชีวิตได้ดี จากเหตุผลดังกล่าวและเพื่อให้สามารถบูรณาการในการพัฒนาและสร้างสมดุลคุณภาพสังคมสูงวัยในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะความสามารถและส่งเสริมโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุเพื่อการพึ่งพาตนเองให้ดำรงอยู่อย่างมีความหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสุรินทร์ ทั้งนี้มีชุมชนที่ศึกษาในอำเภอกาบเชิง บัวเชดและสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ทั้งนี้ งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยในโครงการย่อยของ โครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาและสร้างสมดุลภาพเพื่อลดปัญหาความเลื่อมล้ำสังคมสูงวัยในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสุรินทร์

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถในการทำงานของผู้สูงอายุตามความเหมาะสม
2. เพื่อเป็นแนวทางการสร้างโอกาสพึ่งพาตนเองให้ดำรงอยู่อย่างมีความหมาย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะความสามารถและส่งเสริมโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุเพื่อการพึ่งพาตนเองให้ดำรงอยู่อย่างมีความหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และรวบรวมตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถในการทำงานของผู้สูงอายุตามความเหมาะสม โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแนวชาติพันธุ์วรรณนา โดยการสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วมและสัมภาษณ์เชิงลึกและเพื่อให้ข้อมูลเป็นที่น่าเชื่อถือผู้วิจัยจึงได้วิจัยเชิงปริมาณ ตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 เพื่อเป็นแนวทางการสร้างโอกาสพึ่งพาตนเองให้ดำรงอยู่อย่างมีความหมาย นำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยออกเป็น 3 ขอบเขต คือ ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านพื้นที่ และขอบเขตด้านประชากรกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลหลัก

Citation : Sukantarat, S., Nanua, S., Suktam, W., Subsin, J. & Lapchit, L. (2024). Development of Skills and Abilities and Promotion of Employment Opportunities for the Elderly to Enable them to be Meaningfully Self-reliant in the Border Areas of Surin Province. **Journal of Local Governance and Innovation.** 8(3) : 129-142; DOI : https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.55

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพชุมชนของผู้สูงอายุ ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพ ขีดความสามารถ ทักษะความสามารถในการทำงานของตนเองได้ ชุมชนผู้สูงอายุที่มีวิถีชีวิตอยู่ตามแนวชายแดนจังหวัดสุรินทร์ และคัดเลือกศึกษาชุมชนที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรมทางชาติพันธุ์ โดยศึกษาองค์ความรู้ รูปแบบ กิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะของผู้สูงอายุ 2) ศึกษาการพัฒนาทักษะความสามารถในการทำงานของผู้สูงอายุตามความเหมาะสม ของชุมชนโดยการมีส่วนร่วมกับผู้สูงอายุชายแดนจังหวัดสุรินทร์ เก็บข้อมูลแบบสอบถามกึ่งมีโครงสร้าง 3) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อให้ผลข้อมูลน่าเชื่อถือ4) การสนทนากลุ่ม (Focus group) เพื่อหาแนวทางการสร้างโอกาสพึ่งพาตนเองให้ดำรงอยู่อย่างมีความหมาย ของผู้สูงอายุชุมชนชายแดนจังหวัดสุรินทร์

พื้นที่วิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ศึกษาครั้งนี้ ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Area) โดยทำการศึกษาเฉพาะพื้นที่ บริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดสุรินทร์ ตามแผนที่รอยเชื่อมต่อของชายแดนประกอบด้วย 4 อำเภอ คืออำเภอกาบเชิง อำเภอสังขะ อำเภอบัวเชดและอำเภอพนมดงรัก ทั้งนี้ผู้วิจัยเจาะจงโดยมากที่อำเภอกาบเชิงเนื่องจากเป็นอำเภอที่มีพื้นที่ส่วนใหญ่ติดชายแดนในหลายตำบล และกลุ่มผู้สูงอายุมีความเข้มแข็งด้านรายได้ ด้านความเป็นพหุวัฒนธรรม มีประเพณีและวัฒนธรรมทางชาติพันธุ์ที่คล้ายกันมากมีศักยภาพในการพัฒนาให้ยั่งยืนได้ กลุ่มบุคคลที่ใช้ในการศึกษาแบบเจาะจง โดยมุ่งศึกษากลุ่มผู้สูงอายุที่มีการรวมกลุ่มเป็นชมรมผู้สูงอายุ ที่เป็นผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น พระ หมอ ครู ข้าราชการเกษียณอายุ ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน นายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น นักวิชาการด้านวัฒนธรรม ประธานชมรมผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุในชุมชน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในชุมชนที่ศึกษา เพื่อศึกษาองค์ความรู้ รูปแบบ กิจกรรม องค์ประกอบ ของวัฒนธรรมในชุมชนต้นแบบของอำเภอกาบเชิง ทั้งนี้ผู้วิจัย ได้ทำแบบสอบถามกึ่งมีโครงสร้าง และสัมภาษณ์เชิงลึกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางการสร้างส่งเสริมโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุพึงพาตนเองให้ดำรงอยู่อย่างมีความหมาย โดยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ จากการเก็บแบบสอบถาม จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 30 คน แบ่งเป็นข้อมูลส่วนตัว พบว่า มีจำนวนผู้สูงอายุ

Citation : สุรีย์ฉาย สุคันธรัต, ศรัญญา นาเหนือ, วันชัย สุขตาม, จิรายุ ทรัพย์สิน และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). การพัฒนาทักษะความสามารถและส่งเสริมโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุเพื่อการพึ่งพาตนเองให้ดำรงอยู่อย่างมีความหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสุรินทร์. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.** 8(3) : 129-142; DOI : https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.55

เพศหญิงจำนวน 13 คน เป็นค่าร้อยละที่ 76.7 % มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายที่ เนื่องจากจำนวนผู้สูงอายุที่เป็นเพศหญิงมีมากกว่าเพศชายตามสถิติของประเทศและของจังหวัดสุรินทร์ ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 60-69 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นค่าร้อยละที่ 56.7 % เนื่องจากผู้วิจัยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพราะเลือกผู้สูงอายุที่มีอายุน้อยมากที่สุดในกลุ่มช่วงวัยและพอมีสุขภาพแข็งแรงที่จะสามารประกอบอาชีพได้ ยังเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ดังนั้นจึงมีจำนวนมากกว่าช่วงวัยอื่น สถานภาพผู้สูงอายุที่เป็นหม้ายมี 14 คน คิดเป็น 46.7 % ผู้สูงอายุมีระดับการศึกษาชั้นประถมปีที่ 4 มากที่สุด 19 คิดเป็น 63.3% ผู้สูงอายุจำนวน 12 คนตอบทำอาชีพเกษตร 43.3%ในขณะเดียวกันก็มีอาชีพอื่นเป็นอาชีพรองเช่น พราหมณ์ทำพิธี ทอผ้า ทอเสื่อและรับจ้าง สถานะทางการเงินของผู้ตอบแบบสอบถาม 40% จากจำนวน 12 คน มีพอใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ไม่มีพอเก็บ และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 2,501-5,000 บาท คิดเป็น 50 % ซึ่งสอดคล้องกับค่าสถิติของจังหวัดสุรินทร์และใกล้เคียงกับพื้นที่อำเภอกาบเชิง แหล่งที่มาของรายได้สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ดังนั้นข้อมูลที่ได้เป็น 90 % ที่ได้จากสวัสดิการของรัฐ เช่น เบี้ยผู้สูงอายุ สวัสดิการประชารัฐ ส่วนจากสมาชิกครอบครัวจากบุตรหลาน และจากผลผลิตทางการเกษตร เป็น 66.7 % เท่ากัน ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีทักษะความสามารถด้านศิลปะด้านการเกษตรที่ 63.3% และผู้สูงอายุจำนวน 86.7% มีผู้ดูแลอยู่ด้วย

ผลวิเคราะห์ข้อมูล วัดศักยภาพผู้สูงอายุในท้องถิ่นสู่การพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อส่งเสริมโอกาสในการสร้างรายได้จากทรัพยากรท้องถิ่นให้สามารถพึ่งพาตนเองอย่างมีความหมายได้ โดยแบ่งผลวิเคราะห์ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้านสุขภาพ ด้านจิตใจ ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ของผู้สูงอายุที่ตอบแบบสอบถามดังนี้

Citation : Sukantarat, S., Nanua, S., Suktam, W., Subsin, J. & Lapchit, L. (2024). Development of Skills and Abilities and Promotion of Employment Opportunities for the Elderly to Enable them to be Meaningfully Self-reliant in the Border Areas of Surin Province. **Journal of Local Governance and Innovation.** 8(3) : 129-142; DOI : https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.55

ตารางที่ 1 ผลวิเคราะห์ด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ

รายละเอียดด้านสุขภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ท่านมีโรคประจำตัว เช่น เบาหวาน ความดัน หัวใจ ไต มะเร็ง กล้ามเนื้ออ่อนแรง หลอดเลือดตีบ ซึมเศร้า	3.67	1.2	ปานกลาง
2.ท่านสามารถทำกิจวัตรในการดำเนินชีวิตประจำวัน	4.33	1.01	มาก
3.ท่านมีความรู้สึกพอใจกับสุขภาพตนเองมากน้อยแค่ไหน	3.80	0.92	ปานกลาง
4.ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำมามากน้อยเพียงใด	3.73	1	ปานกลาง
5.ท่านสามารถไปไหนมาไหนด้วยตัวเองได้ดีเพียงใด	4.30	0.95	มาก
รวม	3.95	1	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 ผลวิเคราะห์ด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุยังสามรถทำกิจวัตรประจำวันเองได้มากโดยมีค่าเฉลี่ยที่ระดับมาก (= 4.33)

ตารางที่ 2. ผลการวิเคราะห์ด้านจิตใจของผู้สูงอายุ

รายละเอียดด้านจิตใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ท่านรู้สึกพึงพอใจกับชีวิตในขณะนี้ (เช่น มีความสุข ความสงบ มีความหวัง) มากน้อยเพียงใด	4	0.98	มาก
2.ท่านมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ ได้ดีเพียงใด	4.33	0.96	มาก
3.ท่านรู้สึกพอใจในความเป็นอยู่ของตนเองมากน้อยแค่ไหน	3.63	0.93	มาก
4.ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่นรู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวลบ่อยแค่ไหน	2.80	1.32	น้อย
5.ท่านรู้สึกว่าชีวิตท่านมีความหมายมากน้อยแค่ไหน หากท่านเข้าสู่วัยสูงอายุ	3.67	1.06	มาก
	3.69	1.17	มาก

Citation : สุรีย์ฉาย สุคันธรัต, ศรัญญา นาเหนือ, วันชัย สุขตาม, จิรายุ ทรัพย์สิน และสิริพัฒณ์ ลาภจิตร. (2567). การพัฒนาทักษะความสามารถและส่งเสริมโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุเพื่อการพึ่งพาตนเองให้ดำรงอยู่อย่างมีความหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสุรินทร์. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.** 8(3) : 129-142; DOI : https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.55

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ด้านจิตใจของผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุมีสมาธิดีในการทำงานในระดับมาก (= 4.33) รู้สึกพึงพอใจกับชีวิตในขณะนี้ (เช่น มีความสุข ความสงบ มีความหวัง) ในระดับรอง (= 4) มีความรู้สึกพอใจในความเป็นอยู่และรู้สึกว่าชีวิตยังมีความหมายในระดับมาก

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ด้านสังคมสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุ

รายละเอียดด้านสังคมสิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ท่านรู้สึกว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดีไหมในแต่ละวัน	3.67	0.92	มาก
2.ท่านได้รับความเคารพนับถือและเชื่อถือจากชุมชนเพียงใด	4.27	0.74	มาก
3.ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวันมากน้อยเพียงใด	3.67	1.37	มาก
4.ท่านสามารถไปร่วมงานสังคม บุญประเพณีของชุมชนได้ด้วยตนเอง มากน้อยเพียงใด	4.33	0.88	มาก
รายละเอียดด้านสังคมสิ่งแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5.ท่านพอใจกับการเข้าสังคมหรือการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนมากน้อยเพียงใด	4.43	0.90	มาก
รวม	4.07	1.03	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ด้านสังคมสิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุพบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจกับการเข้าสังคมหรือการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนมาก (=4.43) สามารถไปร่วมงานบุญตามประเพณีด้วยตนเองในระดับรอง (=4.33)

Citation : Sukantarat, S., Nanua, S., Suktam, W., Subsin, J. & Lapchit, L. (2024). Development of Skills and Abilities and Promotion of Employment Opportunities for the Elderly to Enable them to be Meaningfully Self-reliant in the Border Areas of Surin Province. **Journal of Local Governance and Innovation.** 8(3) : 129-142; DOI : https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.55

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ

รายละเอียดด้านเศรษฐกิจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ท่านมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็น มากน้อยเพียงใด	3.30	1.9	ปานกลาง
2.ท่านมีการออมเพื่อเตรียมความพร้อมในวัยสูงอายุมากน้อยเพียงใด	2.7	1.24	น้อย
3.ท่านมีความสามารถหรือทักษะฝีมือในด้านใดด้านหนึ่งในการสร้างรายได้ให้กับตนเองมากน้อยเพียงใด	3.3	1.12	ปานกลาง
4.ท่านมีความต้องการที่จะร่วมมือในการพัฒนาอาชีพเพื่อสร้างงานให้กับตนเองมากน้อยเพียงใด	3.5	0.97	มาก
5.ท่านสามารถถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาในด้านอาชีพแก่ชุมชนเพื่อให้เกิดการสร้างงานในชุมชนได้มากน้อยเพียงใด	3.43	1.38	ปานกลาง
รวม	3.25	1.19	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการที่จะร่วมมือในการพัฒนาอาชีพเพื่อสร้างงานให้กับตนเองในระดับที่มาก (=3.5) สามารถถ่ายทอดความรู้ ภูมิปัญญาในด้านอาชีพแก่ชุมชนเพื่อให้เกิดการสร้างงานในชุมชนได้ในระดับรอง (=3.43) มีความสามารถในทักษะฝีมือเพื่อสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับตนเองและมีเงินพอใช้จ่ายในระดับปานกลาง (=3.0) มีการออมและเตรียมความพร้อมในวัยสูงอายุในระดับน้อย (=2.7)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการอภิปรายผลในส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามรายด้าน 4 ด้านประกอบด้วย ด้านสุขภาพ ด้านจิตใจ ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจ พบว่า

1. ด้านสุขภาพผู้สูงอายุสามารถทำงานในกิจวัตรประจำวันได้ ค่าเฉลี่ยที่ 4.33 ในระดับมาก ซึ่งสามารถเดินทางไปไหนมาไหนได้เอง พอใจในสมรรถะของตนเอง พอใจในสุขภาวะของตนปานกลางแม้ว่ามีโรคประจำตัวบ้างไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อความสามารถในการทำงาน

Citation : สุรีย์ฉาย สุคันธรัต, ศรัญญา นาเหนือ, วันชัย สุขตาม, จิรายุ ทรัพย์สิน และสิริพัฒน์ ลาภจิตร. (2567). การพัฒนาทักษะความสามารถและส่งเสริมโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุเพื่อการพึ่งพาตนเองให้ดำรงอยู่อย่างมีความหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสุรินทร์. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.** 8(3) : 129-142; DOI : https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.55

2. ด้านจิตใจ พบว่า ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.69-4.33 ในระดับมากนั่นคือ ผู้สูงอายุมีความสุขสงบมีสมาธิดีในการทำงาน มีความพึงพอใจกับตนเองพอที่จะทำให้ตนเองมีคุณค่าและมีความหมายพอใจในชีวิตความเป็นอยู่ มีความเศร้าใจ หดหู่ สิ้นหวังน้อยเพียง 2.80 แสดงว่าผู้สูงอายุในพื้นที่ชายแดนมีความสุขกายสุขใจมีสุขภาวะที่ดี ด้วยวิถีชนบทที่มีความรักใคร่สามัคคี อยู่กันแบบพี่แบบน้องด้วยความเป็นเครือญาติกันชีวิตจึงอบอุ่น

3. ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่ามีความพึงพอใจกับชีวิตความเป็นอยู่ในระดับที่มากโดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.67-4.43 ระดับมากทุกข้อคำถาม แสดงถึงการได้รับการยอมรับนับถือในชุมชนเป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุมีความภาคภูมิใจ อันจะทำให้มีผลต่อจิตใจดีแล้วสุขภาพก็ดีด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นนทยา อิทธิชินบัญชร (2559: บทคัดย่อ).ศึกษาเรื่อง แนวทางการสร้างอาชีพเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับผู้สูงอายุในจังหวัดศรีสะเกษซึ่งผู้สูงอายุในจังหวัดศรีสะเกษ มองเห็นคุณค่าตนเองอยู่ในระดับสูงมาก ในด้านความภาคภูมิใจในตนเอง มองตนเองในแง่ดี มีความเคารพนับถือตนเอง

4. ด้านเศรษฐกิจ พบว่ายังมีความต้องการที่จะพัฒนาทักษะฝีมือเพื่อสร้างอาชีพ สร้างงานที่เหมาะสมให้กับตัวเองมาก แม้ว่าความต้องการมีรายได้นั้นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพอดีกับค่าใช้จ่าย แต่การเก็บออมนั้นอยู่ในระดับน้อยที่ 2.7 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงถึงรายได้ที่พอเลี้ยงตนเองของผู้สูงอายุนั้นมีน้อยจึงได้ใช้สอยอย่างประหยัดมัธยัสถ์ ให้พอดีกับรายจ่ายประจำวันนี้ หากมีการเจ็บป่วยที่ต้องรักษาเยียวยาในระยะยาวนานนั้นไม่เพียงพอ ทั้งยังทำให้เป็นภาระผู้ดูแลที่เป็นบุตรหลานและภาระของสังคม ผู้สูงอายุจึงต้องการโอกาสสร้างรายได้เพื่อพึ่งพาตนให้มากที่สุด

ดังนั้นเมื่อได้สนทนากลุ่มจากผู้นำชุมชน ปราชญ์ท้องถิ่นและผู้สูงอายุจำนวน 10 คน สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่พบว่า ผู้สูงอายุต่างพากันเลือกงานที่เหมาะสมกับวัยและแรงตามสภาพร่างกายของตัวเอง ไม่หักโหมเกินไปเลือกทำตามทักษะตามความสามารถที่มีจากภูมิปัญญาดั้งเดิมเป็นหลัก เมื่อได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมทำให้มีขวัญและกำลังใจที่สานต่อให้ได้ผลผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดรายได้พัฒนาเป็นอาชีพรองจากงานหลักได้ รายได้เหล่านี้นอกเหนือจากบุตรหลานเลี้ยงดูแล้วหรือจากสวัสดิการจากรัฐบ้างไว้เป็นเงินเก็บ รายได้พอใช้ในชีวิตประจำวันอย่างพอเพียง และเป้าหมายของผู้สูงอายุนั่นคือการได้ร่วมงานบุญประเพณีของชุมชน สามารถอยู่ในสังคมชุมชนอย่างมีความหมาย ผู้สูงอายุเหล่านี้หากได้รับการสนับสนุนส่งเสริมโอกาสสร้างอาชีพที่เหมาะสม มีกิจกรรมที่ต่อเนื่องที่เหมาะสม ก็อาจได้อาชีพใหม่ที่สามารถสร้างรายได้พึ่งพาตนเองได้ สร้างคุณค่าและความหมายในชีวิตบั้นปลายได้

Citation : Sukantarat, S., Nanua, S., Suktam, W., Subsin, J. & Lapchit, L. (2024). Development of Skills and Abilities and Promotion of Employment Opportunities for the Elderly to Enable them to be Meaningfully Self-reliant in the Border Areas of Surin Province. **Journal of Local Governance and Innovation.** 8(3) : 129-142; DOI : https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.55

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรศึกษาเรื่องระบบบำนาญ การจ่ายเงินสมทบ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้พอเพียงและยั่งยืนต่อเนื่อง เพื่อรองรับสังคมสูงวัยในอนาคต

1.2 ควรศึกษาระบบการออมของผู้สูงวัยทุกคนเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ

1.3 ควรศึกษาเรื่องตลาดสินค้าของผู้สูงอายุเพื่อรองรับผลิตภัณฑ์จากผลงานผู้สูงอายุ

1.4 ควรศึกษาเรื่องการส่งเสริมการจ้างงานในตลาดแรงงานของผู้สูงอายุ

1.5 ควรศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวตามวัยให้กับผู้สูงอายุในชนบท

เอกสารอ้างอิง (References)

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2560). **“สถิติผู้สูงอายุ”.** http://dop.th/th/know/side.

นนทยา อิทธิชินบัญชร. (2559). **แนวทางการสร้างอาชีพเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับผู้สูงอายุในจังหวัดศรีสะเกษ.** วารสารปัญญาภิวัฒน์. 8(1) : 111-121.

รายงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์. (2562). **“ผู้สูงอายุ”.** https://3doctorhss.moph.go.th.

วิพรรณ ประจวบเหมาะ. (2560). **แปลงผลการวิจัยสู่การพัฒนางานด้านผู้สูงอายุ.** กรุงเทพ ฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนันต์ อนันตกูล. (2560). **สังคมสูงวัย...ความท้าทายประเทศไทย.** กรุงเทพฯ : สำนักธรรมศาสตร์และการเมืองราชบัณฑิตยสภา.

Cowgill. (1974). The Aging of Populations and Socieeties. **Political Consequences of Aging.** (Vol.415) : 1-18.

Citation : สุรีย์ฉาย สุคันธรัต, ศรัญญา นาเหนือ, วันชัย สุขตาม, จิรายุ ทรัพย์สิน และสิริพัฒณ์ ลาภจิตร. (2567). การพัฒนาทักษะความสามารถและส่งเสริมโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุเพื่อการพึ่งพาตนเองให้ดำรงอยู่อย่างมีความหมายในพื้นที่ชายแดนจังหวัดสุรินทร์. **วารสารการบริหารการปกครองและนวัตกรรมท้องถิ่น.** 8(3) : 129-142; DOI : https://doi.org/10.14456/jlgisrru.2024.55